

આપણી વાત

■ સંકલન : પ્રફુલ્લ રાવલ ■

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત ક. લા. સ્વાધ્યાયમંદિર અને 'કવિલોક' ટ્રસ્ટના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૩૦-૭-૨૦૧૬ના શનિવારે એકદિવસીય 'ગુજરાતી દીર્ઘ કાવ્ય' વિશે પરિસંવાદનું આયોજન ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદમાં કરવામાં આવ્યું હતું.

ઉદ્ઘાટન-બેઠક સવારે ૯.૩૦ કલાકે શરૂ થઈ હતી, જેમાં શ્રી પારુલ કંદર્પ દેસાઈએ સૌનું સ્વાગત કર્યું હતું. પરિષદના મહામંત્રીશ્રી પ્રફુલ્લ રાવલે પરિસંવાદની ભૂમિકારૂપ વક્તવ્ય આપ્યું હતું જેમાં રામાયણ, મહાભારત વગેરે મહાકાવ્યોનો ઉલ્લેખ કરીને દીર્ઘ કાવ્યનું આ સ્વરૂપ પશ્ચિમમાંથી આવ્યું છે તે જણાવતાં આપણી ગુજરાતી ભાષાનાં મહાકાવ્યો, ખંડકાવ્યો, દીર્ઘ કાવ્યોની વાત કરી હતી. શ્રી સતીશ વ્યાસે 'દીર્ઘ કાવ્યની વિભાવના' વિશે વક્તવ્ય આપતાં મહાકાવ્યો, ખંડકાવ્યો, દીર્ઘકાવ્યો અને કરુણપ્રશસ્તિ જેવાં કાવ્યસ્વરૂપોની ચર્ચા કરી હતી. જેમાં 'દીર્ઘ કાવ્ય' સંજ્ઞાને પણ સરસ રીતે સ્પષ્ટ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. પરિષદપ્રમુખશ્રી ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળાએ પ્રમુખીય વક્તવ્ય આપ્યું હતું. જેમાં એડગર એલન પો, ઉમાશંકર જોશી, ન્હાનાલાલ વગેરે કવિઓના દીર્ઘકાવ્યોની ચર્ચા કરી હતી.

પરિસંવાદની પ્રથમ બેઠકમાં શ્રી દીપક રાવલે 'ગુજરાતીમાં દીર્ઘ કાવ્ય' વિશે વક્તવ્ય આપ્યું હતું. તેમણે દીર્ઘ કાવ્યો વિશે વિગતે ચર્ચા કરી હતી. શ્રી પ્રવીણ દરજીએ ઉમાશંકર જોશીકૃત 'પંખીલોક' કાવ્યની આધ્યાત્મિકતાની દૃષ્ટિએ ચર્ચા કરી હતી. શ્રી યોગેશ જોશીએ સુરેશ જોષીકૃત 'એક ભૂલા પડેલા રોમેન્ટિક કવિનું દુઃસ્વપ્ન' દીર્ઘ કાવ્યની વિગતે ચર્ચા કરી હતી. શ્રી પ્રફુલ્લ રાવલે આ બેઠકનું સંચાલન કર્યું હતું.

પરિસંવાદની બીજી બેઠકમાં શ્રી મીનળ દવેએ લાભશંકર ઠાકરકૃત 'માણસની વાત' કાવ્યની, શ્રી મહેન્દ્રસિંહ પરમારે શ્રી રાવજી પટેલકૃત 'સંબંધ:ક્ષયમાં આત્મદર્શન' કાવ્યની, શ્રી પ્રવીણ પંડ્યાએ સિતાંશુ યશચંદ્રકૃત 'વખાર' કાવ્યની વિગતે અને જીવંત ચર્ચા કરી હતી. આ બેઠકનું સંચાલન શ્રી ઇતુભાઈ કુરકુટિયાએ કર્યું હતું.

પરિસંવાદની ત્રીજી બેઠકમાં શ્રી સમીર ભટ્ટે ઉદયન ઠક્કરકૃત 'ગરુડ પુરાણ', શ્રી રાજેન્દ્ર પંડ્યાએ શ્રી યજ્ઞેશ દવેકૃત 'આદિમાતા' દીર્ઘ કાવ્યોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરી

હતી. આ બેઠકનું સંચાલન શ્રી પારુલ કંદર્પ દેસાઈએ કર્યું હતું. પરિસંવાદનું સમાપન-વક્તવ્ય શ્રી ધીરુ પરીખે આપ્યું હતું. સમગ્ર પરિસંવાદમાં કાવ્ય-ભાવકોને ખૂબ મજા પડી હતી.

સાહિત્ય અકાદેમી, દિલ્હી અને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૨૪-૨૫ ઓગસ્ટના રોજ પૂર્વોત્તરી એવમ્ પશ્ચિમી ભારતીય સાહિત્યિક સમ્મિલન યોજાયું હતું. સાહિત્ય અકાદેમીના મહત્તર સદસ્ય, જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કારવિજેતા ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યકાર શ્રી રઘુવીર ચૌધરીએ ઉદ્ઘાટન-વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. શ્રી ભાલચંદ્ર નેમાડે અધ્યક્ષસ્થાને હતા તેમજ પરિષદના મહામંત્રી પ્રફુલ્લ રાવલે આભારદર્શન કર્યું હતું. પહેલી બેઠકના અધ્યક્ષ સિંધી ભાષાના સાહિત્યકાર પ્રેમપ્રકાશ હતા. અસમિયા, બોડો, ગુજરાતી, કોંકણી, મણિપુરી, મરાઠી, નેપાળી ને સિંધી ભાષાની કવિતાનો પાઠ જે તે ભાષાના ખ્યાત કવિઓએ કરેલો. બીજી બેઠક ‘સાહિત્ય એવમ્ અન્ય કલાઓ મેં મેરી સંસ્કૃતિ’ વિષયક હતી જેમાં અધ્યક્ષસ્થાને ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખશ્રી ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળા હતા અને ઉક્ત ભાષાઓના સર્જકો-વિવેચકોએ વક્તવ્યો આપ્યાં હતાં. ૨૫ ઓગસ્ટે બીજી બેઠકમાં અધ્યક્ષ હુંદરાજ બલવાણી હતા તેમાં અસમિયા, બોડો, ગુજરાતી અને કોંકણી ભાષાની ટૂંકીવાર્તાઓનું પઠન થયું હતું. ચોથી બેઠક ‘સાહિત્ય એવમ્ અન્ય કલાઓ મે મેરી સંસ્કૃતિ’ના અધ્યક્ષ કોંકણી ભાષાના સાહિત્યકારશ્રી તાનાજી હલર્ણકર હતા. એમાં મણિપુરી, મરાઠી, નેપાળી અને સિંધી ભાષાના સર્જક-વિવેચકોએ ‘સાહિત્યને કલામાં સંસ્કૃતિ’ વિશે વક્તવ્યો આપ્યાં હતાં. પાંચમી બેઠકના અધ્યક્ષ બોડો ભાષાના સાહિત્યકારશ્રી એસ. એસ. હજોવરી હતા. એમણે મરાઠી, મણિપુરી, નેપાળી અને સિંધી ટૂંકીવાર્તાનું પઠન થયું હતું.

સમાપન-વક્તવ્ય ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના મહામંત્રીશ્રી પ્રફુલ્લ રાવલે આપ્યું હતું. વિવિધ ભાષાના આ બે દિવસના કાર્યક્રમમાં પૂર્વોત્તર સાહિત્યથી ભાવકો પરિચિત થયા હતા. બંને દિવસ દરમિયાન શ્રોતાઓની સંખ્યા ધ્યાનપાત્ર રહી હતી.

તા. ૪-૮-૨૦૧૬ના રોજ પાક્ષિકી અંતર્ગત શ્રી બિપીન પટેલે ‘બકાભાઈ’ વાર્તાનું પઠન કર્યું હતું. વાર્તામાં ગામના મોવડી બકાભાઈએ કરેલા સુધારા અને વિકાસની વાત હતી. સાથે સાથે બકાભાઈના વ્યક્તિત્વનું બીજું પાસું પ્રગટતું હતું. જેમાં બકાભાઈની જુદી છાપ જોવા મળતી હતી. જે બકાસુર રાક્ષસના ભવાઈ વેશથી સ્પષ્ટ થતી હતી. લોકબોલી અને પાત્રો વાર્તાની વિશેષતા હતી.

૨૯મું જ્ઞાનસત્ર મગરવાડામાં

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રતિ બે વર્ષે ગુજરાતનાં અંતરિયાળ ગામોમાં જ્ઞાનસત્રનું આયોજન કરે છે. જ્ઞાનસત્રનો મુખ્ય હેતુ ગુજરાતી ભાષા અને સાહિત્ય ગુજરાતનાં નાનાં-નાનાં ગામો સુધી પહોંચે એ રહેલો છે. આ જ્ઞાનસત્ર બનાસકાંઠાના વડગામ તાલુકાના મગરવાડાસ્થિત શ્રી સર્વસાધારણ માનવ સેવા ટ્રસ્ટના યજમાન પદે શ્રી જૈન માણિભદ્રવીર દેરાસર ધર્મશાળાના પરિસરમાં તા. ૨૩, ૨૪, ૨૫ ડિસેમ્બરના રોજ યોજાશે. જેનો વિગતવાર કાર્યક્રમ 'પરબ'ના આગામી અંકમાં પ્રસિદ્ધ થશે. જ્ઞાનસત્રમાં ભાગ લેવા ઇચ્છતા પ્રતિનિધિઓએ ભોજન-ઉતારા શુલ્ક રૂ. ૪૦૦/- તથા પ્રતિનિધિ શુલ્ક રૂ. ૩૦૦/- એમ કુલ રૂ. ૭૦૦/- ભરવાના રહેશે. વિદ્યાર્થીઓને કુલ રૂ. ૩૦૦/- ભરવાના રહેશે. આ ડેલિગેટ ફી ૧૫મી ડિસેમ્બર સુધીમાં ભરવાની રહેશે. આ ફી રોકડથી ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના કાર્યાલયમાં કામના દિવસો દરમિયાન ભરી શકાશે. ચેકથી રકમ આપનારે 'ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ'ના નામનો ચેક લખવો. આ જ્ઞાનસત્ર શ્રી ચન્દ્રકાન્ત ટોપીવાળાની અધ્યક્ષતામાં યોજાશે તેમજ અનેક વિદ્વાનો તેમનાં વક્તવ્યો આપશે.

વ્યવસ્થામાં સહાયભૂત થવા ઉપરની તારીખ સુધીમાં આપની ડેલિગેટ ફી ભરાઈ જાય તે ઇચ્છનીય છે. ત્યાર બાદ સ્થળ પર ભરનારે દોઢો ચાર્જ ચૂકવવાનો રહેશે.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનું ૨૯મું જ્ઞાનસત્ર

તારીખ : ૨૩-૨૪-૨૫, ડિસેમ્બર ૨૦૧૬

શ્રી જૈન માણિભદ્રવીર દેરાસર ધર્મશાળા ટ્રસ્ટ

મગરવાડા-૩૮૫૪૧૦ તા. વડગામ, જિ. બનાસકાંઠા

પહેલી બેઠક	ઉદ્ઘાટન	તા. ૨૩-૧૨-૨૦૧૬, શુક્રવાર, બપોરે ૧૧થી ૧
બીજી બેઠક	શતાબ્દી વંદન	તા. ૨૩-૧૨-૨૦૧૬, શુક્રવાર, બપોરે ૩થી ૬
ત્રીજી બેઠક	યજમાન સંસ્થા-સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ	રાત્રે ૮થી ૧૦

મધ્યસ્થ સમિતિની બેઠક તા. ૨૪-૧૨-૨૦૧૬, શનિવાર, સવારે ૮થી ૯

ચોથી બેઠક	પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય	તા. ૨૪-૧૨-૨૦૧૬, શનિવાર, સવારે ૧૦થી ૧
પાંચમી બેઠક	માનવવિદ્યા અને સાહિત્ય	તા. ૨૪-૧૨-૨૦૧૬, શનિવાર, સવારે ૩થી ૬
છઠ્ઠી બેઠક	આસ્વાદ	તા. ૨૪-૧૨-૨૦૧૬, શનિવાર, રાત્રે ૮થી ૧૦
સાતમી બેઠક	પ્રદેશ વિશેષ અને સાહિત્ય	તા. ૨૫-૨-૨૦૧૬, રવિવાર સવારે ૯થી ૧૧.૩૦
આઠમી બેઠક	સમાપન	બપોરે ૧૧.૩૦થી ૧૨.૩૦

નવોદિત સર્જકોના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના ક. લા. સ્વાધ્યાયમંદિર હસ્તક શ્રી બી. કે. મજૂમદાર ટ્રસ્ટ પ્રકાશનશ્રેણી અંતર્ગત નવોદિત સર્જકોના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન કરવામાં આવે છે. આથી જે નવોદિત લેખકો-લેખિકાઓનું એક પણ પુસ્તક પ્રગટ ન થયું હોય તેઓ આ શ્રેણીમાં પોતાના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકની હસ્તપ્રત મોકલી શકે છે. આ પુસ્તકની પૃષ્ઠમર્યાદા ૧૫૦ની રહેશે. હસ્તપ્રતની ટાઈપ કોપી મોકલવી. હસ્તપ્રત તા. ૩૦-૯-૨૦૧૬ સુધીમાં મોકલી આપવા વિનંતી. હસ્તપ્રત મોકલવાનું સરનામું : પ્રકાશનમંત્રી, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગોવર્ધનભવન, આશ્રમમાર્ગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮

લેખિકાના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના 'શ્રીમતી જ્યોત્સનાબહેન હસિતકાન્ત બૂચ'. નિધિ અંતર્ગત લેખિકાના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન કરવામાં આવે છે. આથી જે લેખિકાઓનું એક પણ પુસ્તક પ્રગટ ન થયું હોય તેઓ આ શ્રેણીમાં પોતાના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકની હસ્તપ્રત મોકલી શકે છે. આ પુસ્તકની પૃષ્ઠમર્યાદા ૧૦૦ની રહેશે. હસ્તપ્રતની ટાઈપ કોપી મોકલવી. હસ્તપ્રત તા. ૩૦-૯-૨૦૧૬ સુધીમાં મોકલી આપવા વિનંતી. હસ્તપ્રત મોકલવાનું સરનામું : પ્રકાશનમંત્રી, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગોવર્ધનભવન, આશ્રમમાર્ગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮